

Жихарева О. М.
студентка ІПКОЮ, 1 курс, 3 група,
Національний юридичний університет
імені Ярослава Мудрого,
науковий керівник – **Савченко Г. С.**,
Національний юридичний університет
імені Ярослава Мудрого,
кандидат мистецтвознавства, доцент,
доцент кафедри культурології

ПРОБЛЕМИ МОРАЛЬНОСТІ В КУЛЬТУРІ СУЧАСНОЇ УКРАЇНИ

Сучасне українське суспільство живе в час бурхливих змін. Багато чинників – глобалізація, науково-технічний прогрес, надшвидкий потік інформації – призводять до його трансформації. Відповідно, змінюються й певні моральні цінності та орієнтири. В наш час поширеною є думка про те, що сучасне українське суспільство переживає період моральної кризи. «Слід визнати, що українське суспільство до наших часів продовжує знаходитись в ситуації «розмитості» ціннісних орієнтирів й невизначеності ідеалів. Формально заявлені цінності залишаються слаборозвинутими й не стають загальноприйнятими, що призводить до розколу суспільства» [1, с. 105].

Серед об'єктивних причин, які на це впливають, передусім слід згадати стрімкий розвиток науки та техніки. З одного боку, науково-технічний прогрес є найефективнішим інструментом задоволення матеріальних потреб людей, але з іншого, – він руйнує підґрунтя духовного існування людини. Важливішими та більш актуальними для людини і суспільства в цілому стають питання, які стосуються наукових та технічних досягнень, матеріального виробництва та вдосконалення матеріальної сфери культури. Орієнтація на технократизм та сцієнтизм призводять до того, що багато людей не заважають на більш вагомні проблеми, такі як нерівність між багатими та бідними, голод, проблеми охорони здоров'я, духовного розвитку особистості тощо. Моральні ідеали, принципи, цінності відступають перед науково-технічним прогресом. У такому контексті людина часто замислюється над питанням – «а що я взагалі можу зробити?». Насправді, здається, що порівняно із штучним інтелектом, людина може дуже мало, що зупиняє її від будь-яких спроб це змінити. Важливим є те, що для будь-якого народу взірцем моральної поведінки має бути національна еліта, передусім еліта по-

літична. Безперервні непорозуміння та негаразди у владних інститутах викликають у суспільства зневіру до влади в цілому, що призводить до руйнації моральних устоїв.

Все це викликає багато проблем, безпосередньо пов'язаних з деморалізацію суспільства. Дуже чітко простежується пасивність у громадській діяльності, оскільки людина сьогодні зацікавлена у грошовій винагороді, і лише одиниці згодні працювати «за ідею», приносячи користь нашому суспільству. Також чітко простежується тенденція, яка дуже вдало відображена в українському прислів'ї «*Моя хата з краю, я нічого не знаю*». В наш час українці звикли лише скаржитись на владу та інші зовнішні фактори, які ускладнюють їх і без того тяжке життя. Але, на жаль, далеко не кожен з нас готовий переступи через власні лінощі та байдужість, і реально діяти для того, щоб покращувати становище навколо себе.

Це підштовхує до висновку, що злам XX – XXI ст. – це період кризи в сфері моралі. Але чи можна з цим повністю погодитись? Стверджуючи це, ми чомусь не зважаємо на суттєві позитивні зміни. Від проголошеної на папері цінності людини, її здоров'я, честі та гідності, прав і свобод, ми рухаємось у бік їх реального забезпечення й реалізації. Головними нашими завоюваннями стає свобода людини, засудження насилля та нетерпимості. Більша частина молоді сповідує ідеали рівності і свободи, критикуючи злість, агресію та насилля. Важливо наголосити на зростанні поваги суспільства до права, адже саме воно в сучасному світі виступає гарантом захисту свободи людини, забезпечуючи рівність людей та їх безпеку. Сучасна мораль перестає бути сухим зводом правил поведінки, вона орієнтується на емпатію, розуміння іншого, усвідомлення власної свободи та пошук шляхів досягнення щастя.

Тож світ навколо нас змінюється, змінюються людина і суспільство. Так само еволюціонує і мораль. Тому стверджувати, що сучасне суспільство є аморальним, ми не можемо, адже ці зміни мають амбівалентний характер.

Література:

1. Стасевська О. А. Социокультурная идентичность личности в условиях постсовременности: реалии украинского общества / О. А. Стасевська, А. С. Савченко // International Scientific and Practical Conference «Baltic-Black Sea Region: History. Economy. Culture. Society». Volume 5: Riga, Latvia, July 4–5, 2016. Conference Proceedings. – Riga: SIA «Baltic Elander Institute», 2016. – P. 102–107.

Міністерство освіти і науки України
Національний юридичний університет
імені Ярослава Мудрого
Кафедра культурології

ДУХОВНА КУЛЬТУРА УКРАЇНИ
ПЕРЕД ВИКЛИКАМИ ЧАСУ
(до 150-річчя заснування «Просвіти»)

Тези доповідей учасників
Всеукраїнської науково-практичної конференції

м. Харків, 23 квітня 2018 р.

Харків
«Право»
2018

УДК 008(477)
Д85

Редакційна колегія:
*А. П. Гетьман (голова), В. О. Лозовой, О. В. Уманець,
Г. С. Савченко, О. А. Стасевська*

Д85 **Духовна** культура України перед викликами часу (до 150-річчя заснування «Просвіти») : тези доп. учасників Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Харків, 23 квіт. 2018 р.). – Харків : Право, 2018. – 212 с.

ISBN 978-966-937-408-0

Збірка містить тези доповідей учасників Всеукраїнської науково-практичної конференції «Духовна культура України перед викликами часу (до 150-річчя заснування «Просвіти»)», в яких висвітлені актуальні питання духовного буття сучасної України, національної ідентифікації та збереження культурної пам'яті.

Відповідальність за достовірність наданих матеріалів несуть автори.

УДК 008(477)

ISBN 978-966-937-408-0

© Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого, 2018
© Оформлення. Видавництво «Право», 2018